

**DOHODA O SPOLUPRÁCI ORGANIZACÍ PRO ZACHOVÁNÍ TRADIC
VÝCHODOEVROPSKÝCH ZEMÍ UZAVŘENÁ 9. 5. 2008
V MAĎARSKÉM MISKOLC**

Na jaře letošního roku byl osloven ředitel Podkrušnohorského technického muzea pracovníky odborového svazu horníků s tím, že Celostátní svaz pro hornické a kulturní tradice Maďarska pořádá od 6. do 9. května akci nazvanou „Mezinárodní výměna zkušeností“ a velice žádají o účast 3 zástupců z České republiky. Ředitel oslovil dva nejbližší hornické spolky, Spolek severočeských havířů a Hornickou společnost podkrušnohorské oblasti. Po krátké domluvě, protože na vše bylo velice málo času, bylo dohodnuto, že každou organizaci bude zastupovat jeden člen. Tak jsme 6. 5. spolu s tlumočnicí z odborového svazu horníků, vyzbrojeni minimem informací, vyrazili směr Miskoc. Nikdo jsme nevěděli, co máme od této cesty očekávat. O některých detailech celé akce byla informovaná tlumočnice. Takže v autě jsme se dozvěděli, že tato akce je projektem Celostátního svazu pro hornické a kulturní tradice Maďarska a je financována z fondů EU. Během následujících třech dnů se máme setkat se zástupci různých občanských sdružení a vše má vyvrcholit podepsáním dohody o spolupráci.

Neznámé se začalo rozkrývat po našem příjezdu do penzionu v lázeňské části Miskolc – Tapolca, kde jsme byli vřele přivítáni hlavní organizátorkou akce Evou Nemeth a byli nám představeni ostatní účastníci. Teď jsme zjistili, že se jedná o akci opravdu mezinárodní. Postupně nám byli představeni zástupci Maďarska, Polska, Slovenska a nakonec Rumunska. Vždy se jednalo o členy hornických spolků, sdružení nebo svazů. Pouze Slovensko zastupovala členka folklorního souboru z Humenného, protože se nepodařilo kontaktovat žádný spolek hornický.

Následující den začalo naše putování po župě Borsod. Nejdříve jsme navštívili nejstarší hornické muzeum v městečku Rudabánya. Zde je nutno podotknout, vzhledem k tomu, že toto muzeum existuje již více než 50 let, mohli by se Maďaři od nás hodně učit. Dále jsme začali naplňovat poslání celé této akce – výměna zkušeností. Navštívili jsme Hornický klub Kazincbarcika, kde jsme se sešli se zástupci občanských sdružení, klubů hornických důchodců a kulturních institucí. Zde jsme teprve pochopili, jak funguje v Maďarsku spolková činnost. Veškerá tato činnost funguje pod hlavičkou odborového svazu. Každý spolek, sdružení, klub, kapela apod. je samostatnou odborovou organizací. Z odborového svazu proudí do těchto organizací také finanční podpora. Každý zaměstnanec v Maďarsku ze zákona odvádí 1% svého platu na podporu těchto organizací a může si svobodně zvolit, kterému sdružení konkrétně půjde jeho podpora. My jsme zde vysvětlili, na jakém principu

funguje spolková činnost u nás, že se jedná o zcela dobrovolnou činnost nadšenců, kteří této práci věnují velkou část svého volného času a svých financí a zajištěnou pravidelnou finanční podporu nemá nikdo z nás. To vzbudilo velkou pozornost přítomných. Oběd a další setkání jsme absolvovali ve Vzdělávacím středisku Parasznya. Zde nás očekávali zástupci sdružení z města Pitypalatty a tajemník Celostátního svazu hornických obcí. Dozvěděli jsme se, že mnoho sdružení vzniklo v souvislosti s útlumem těžby uhlí v župě Borsod a tato sdružení řešila a do dnešní doby řeší nezaměstnanost bývalých zaměstnanců hornictví. Podvečer jsme věnovali relaxaci v lázních Miskoc – Tapolca.

Třetí den začal pro naši čtyřčlennou skupinku návštěvou v muzeu Otto Hermana v Miskoc. Nevím, čím jsme si zasloužili toto privilegium, protože ostatní účastníci této akce odešli na prohlídku města Miskolc. V muzeu nás přijal technický ředitel a informoval nás o historii muzea, že se jedná o župní muzeum, které má pod sebou dalších 6 velkých muzeí a několik menších. Že v tomto muzeu je největší obrazárna v Maďarsku bylo sice zajímavé, ale co nám vyrazilo dech bylo vyprávění o „zkamenělých“ stromech nalezených na povrchovém lomu pro těžbu lignitu nedaleko Miskoc. V červenci 2007 při těžbě lignitu byly odkryty veliké stojící kmeny stromů až čtyř metrových průměrů. Pozůstatky odkrytých tisovců byly konzervované mokřím pískem, který je izoloval od přístupu kyslíku. Odborníci odhadují jejich věk až na 8 milionů let. Objev tohoto zbytku lesa sestávajícího z 16 kmenů se stal světovou senzací. Po odstranění izolačního písku však začaly kmeny vysychat, prskat a rozpadat se. Proto museli restaurátoři pracovat rychle. Šest kmenů bylo konzervováno a přemístěno na Chráněné území paleontologických nálezů Ipolytarnóc v Národním parku Büku, čtyři kmeny byly přemístěny do muzea Otto Hermana v Miskolc. Zde byly umístěny ve speciálních nerezových kontejnerech, kde budou tři konzervovány v cukerném roztoku o různé hustotě a jeden v mokřím písku, aby mohly být dále zkoumány. Zajímavostí na tomto nálezu je, že kmeny nejsou zkamenělé, ale dřevo je „téměř živé“ a lze tedy dále zkoumat. V době naší návštěvy jsme si ještě tyto kmeny mohli prohlédnout, protože byly zatím udržovány vlhké a zatím nebyly potopeny v roztocích. V muzeu pro expozici tohoto nálezu vybudovali zcela novou budovu. Financovaná byla z prodeje kousků rozpadlých kmenů, o které byl před koncem roku 2007 v Maďarsku nebývalý zájem. Nebylo však více času na další povídání a prohlížení, protože na radnici již nás očekávala náměstkyně primátora města Miskolc. Po obědě jsme se přesunuli do společenského domu v části Miskolc – Perces. Zde jsme se setkali s vedením Celostátního svazu pro hornické tradice Maďarska a členy místních a župních občanských sdružení a organizací pro zachování hornických tradic. Zde po diskuzi byla sepsána Dohoda o spolupráci a podepsána za každý stát jedním zástupcem. Dohoda deklaruje, že všichni zúčastnění považují za svůj prioritní úkol zachování tradic, ochranu a péči o památky hornické profese a rozvoj domácích i zahraničních vztahů. Přítomní se rozhodli k úzké spolupráci a v budoucnosti si přejí pravidelně a účinně spolupracovat.

V poslední den našeho pobytu v Miskolc jsme se zúčastnili zahájení Městských slavností, které zahajoval koncert hornické kapely. Zde je nutno podotknout, že pokud jsme v hornickém muzejnictví o krok vpředu, pak tato kapela by pravděpodobně naše hornické kapely zcela zastínila. Po koncertu jsme se s novými hornickými kamarády z Maďarska rozloučili a vyrazili k domovu. To však ještě neměl být konec všech příjemných překvapení v Maďarsku. Cestou z Miskolc do Budapešti naši tlumočníci telefonicky kontaktoval předseda hornických odborů Maďarska a pozval nás na oběd. Po našem příjezdu do centra hornických odborů v Budapešti nás předseda velice vřele přivítal. Zajímalo ho naše hodnocení proběhlé akce. Během rozhovoru se telefonicky ozval předseda českých hornických odborů, pan Sáběl, který byl shodou okolností na soukromé cestě v Budapešti. Takže osud tomu chtěl, abychom se u jednoho stolu sešli s předsedy hornických odborů Maďarska a České republiky současně. Neformální rozhovor během oběda vyústil v pozvání k Janu Sábělovi do Prahy, abychom projednali možnou spolupráci hornických spolků a sdružení s oborovým svazem.

Když krátce zhodnotím cestu, o které jsme na jejím začátku nevěděli téměř nic, tak jsme se dozvěděli mnoho o spolkové činnosti v Maďarsku, zahájili další zahraniční spolupráci a navázali kontakt s předsedou odborového svazu horníků České republiky. Takže bylo vlastně velice dobře, že jsme tento krok do tmy udělali.

Příloha č. 1

Dohoda o spolupráci

Podepsaní zástupci občanských sdružení, organizací pro zachování tradic, pro zastupování zájmů a zástupci Bányász Kulturális Egyesület v Miskolci (Hornický kulturní svaz v Miskolci) a zástupci Országos Bányász Kulturális és Hagyományörző Szövetség (Celostátní hornický a kulturní svaz pro zachování tradic) se setkali ve dnech 6.-9. 5. 2008 v Miskolci.

Účastníci setkání se v průběhu čtyřdenního programu seznámili s činností hornických organizací a dalších občanských sdružení v župě Borsod, získali poznatky o kulturním životě regionu, setkali se a jednali s vedoucími představiteli samosprávy města, odborů kulturních institucí a organizací pro zachování tradic a se zástupci místních občanských sdružení.

Přítomní zástupci organizací na základě poznatků a zkušeností získaných v průběhu návštěvy deklarují, že všichni považují za svůj prioritní úkol zachování tradic, ochranu a péči o památky hornické profese, upevňování jednoty občanských sdružení a rozvoj domácích a zahraničních vztahů.

Z těchto záležitostí vyplývá společný zájem, závazek a zodpovědnost k věci kultury a zachování tradic. Přítomní zástupci organizací se rozhodli k úzké spolupráci a v budoucnosti si přejí pravidelně a účinně spolupracovat.

V zájmu toho:

- budou motivovat a podporovat spolupráci organizací pro zachování hornických tradic a dalších kulturních organizací, navázání spolupráce s místními občanskými sdruženími a podobnými organizacemi v jednotlivých zemích,
- v zájmu dosažení společných cílů budou připravovat a podávat projekty EU, společné programy a budou napomáhat prohlubování spolupráce organizováním společných akcí a soustředováním duševních bohatství.
- zvláštní pozornost budou věnovat na uskutečnění spolupráce v oblasti kultury. Budou podporovat vzájemnou spolupráci amatérských uměleckých souborů, kapel, pěveckých souborů, tanečních skupin a dalších občanských spolků a zorganizovat setkání, festivaly a akce se společným programem,
- budou podporovat a napomáhat profesní spolupráci muzeí, sbírek a výstavišť, budou organizovat společné prezentace, setkání, konference a výměnu zkušeností,
- zástupci spolupracujících organizací se pravidelně jedenkrát za rok setkají vždy na jiném místě, vyhodnotí zkušeností ze spolupráce, rozhodnou o společných úkolech občanské spolupráce v oblasti kultury a zachování tradic.

V Miskolc, 9. 5. 2008

Németh Éva
Bányász Kulturális Egyesület
Miskolc - Magyarország

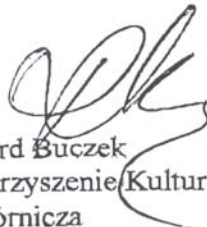

Zdenek Brazda
Hornická Společnost Podkrusnohorské
Oblasti
Hornická – Csehország

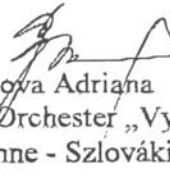

Csatlós Ferenc
Országos Bányász Kulturális és
Hagyományőrző Szövetség
Budapest - Magyarország

Balázs Csaba
Zselyki Művelődési Egyesület
Zselyk – Románia

Ryszard Buczek
Gliwickie Stowarzyszenie Kulturalne
Górnicza
Orkiestra Deta KWK „SOSNICA”
Gliwice – Lengyelország

Gazova Adriana
Malý Dychový Orchester „Východnare”
Humenne - Szlovákia